

Memo : Erven in beweging

Ten behoeve van het rond-de-tafel-gesprekken op 15 december 2022

Mijn naam ik x uit x en ik wil graag van de gelegenheid gebruik maken om enkele gedachten naar voren te brengen met betrekking tot het onderwerp erven in beweging.

Zelf ben ik een geboren en getogen Sallander uit 1953. Veel veranderingen in de landbouw heb ik van dichtbij meegemaakt.

In de jaren '50 en '60 waren alle bedrijven gemengd; akkerbouw, kippen, varkens en melkkoeien. Door de schaalvergroting en de daarbij horende specialisatie zijn de erven veranderd maar bijna alle bedrijven zijn verder gegaan in de veehouderij.

Het stikstofprobleem is een gevolg van deze ontwikkelingen. Om dit stikstof probleem op te lossen worden er allerlei oplossingen genoemd; krimpen van de bedrijven, beter verdienmodel door plaatselijk afzet, innovatief ondernemen en circulaire landbouw met korte ketens.

Het lijkt logisch dat als het probleem is ontstaan door schaalvergroting de oplossing ligt in het laten inkrimpen van de bedrijven maar dat is niet mogelijk omdat de investeringen om groot te worden met minder dieren niet terugverdiend kan worden.

De beweging van de erven gedurende de laatste 40/50 jaren is niet terug te draaien maar we kunnen wel iets leren uit deze ontwikkelingen.

Wanneer je Salland bekijkt als een agrarisch bedrijf met teveel dieren en teveel stikstof uitstoot dan kun je wel terug naar de tijd van voor de schaalvergroting door de bedrijven die nog niet gespecialiseerd zijn de kans te geven om te schakelen naar een agrarisch bedrijf zonder veehouderij. Dus niet zoals nu in de huidige regelgeving mogelijk is; afstoten intensieve veehouderij en groeien in de grondgebonden veehouderij, maar echt staken met de veehouderij.

Die bedrijven kunnen dan voer produceren voor de gespecialiseerde veehouderij, zoals vroeger de akkerbouw op de gemene bedrijven voer opleverde voor de dieren.

Hoe kan erven in beweging bijdragen aan deze transitie.

Het huidige rood voor rood voldoet niet omdat het agrarische bedrijf gestaakt moet worden. Het staken van het bedrijf ligt in familie die generaties lang al op een erf wonen heel gevoelig en wordt vaak zolang mogelijk uitgesteld. Als er dan gekozen wordt voor rood voor rood dan gaat de grond en stikstofrechten naar veehouderij bedrijven die willen groeien

Daarom is mijn voorstel:

1 maak het mogelijk dat een bedrijf een herbestemming kan aanvragen en als agrarisch bedrijf verder kan zonder veehouderij. Nu is het alleen mogelijk een herbestemming aan te vragen bij het afstoten van de intensieve veehouderij en dan verder te gaan als grondgebonden veehouderij bedrijf en komt er geen stikstofruimte vrij wegens intern salderen.

2 Geef de mogelijkheid de veestallen aan te melden voor de sloopbank of indien er genoeg gesloopt kan worden geef dan een rood voor rood kavel.

3. Geef eventueel deze bedrijven de mogelijkheid met recreatie en/of natuuronderhoud een aanvulling op het inkomen te verdienen.

Voordelen van het herbestemmen zonder veehouderij zijn :

- a. een versnelling in de transitie van het buitengebied
- b. het vrijspelen van stikstofrechten die maatschappelijke ontwikkelingen mogelijk maken
- c. verdwijnen van stank en geur cirkels waardoor er meer mogelijkheden ontstaan voor alternatieven in het buitengebied.
- d. deze bedrijven kunnen in de toekomst overgenomen worden waardoor de werkgelegenheid in stand blijft.
- e. door de bewuste definitieve keuze om verder te gaan als bedrijf zonder veehouderij zal de ondernemer extra gemotiveerd zijn zich toe te leggen op alternatieve gewassen zoals; wijnbouw, eiwithoudende gewassen, energie gewassen verbouwen etc. etc. .

Uitkijkend naar een verdere invulling van de plannen voor erven in beweging teken ik,